

Trakų istorijos muziejuje atnaujintos dvi ekspozicijos salės

Irena SENULIENĖ

2008 metais liepos 28 d. Trakų istorijos muziejus pažymėjo 60 metų veiklos sukaktį. Pagrindinė Trakų kraštotyros muziejaus (taip jis tada vadinosi) funkcija buvo propaguoti sovietinės santvarkos pasiekimus. 1948 metų spalio 4 d. Trakų apskrities Vykdomojo komiteto sprendimu naujam kuriamam muziejui perduotas buvusio Karaimų muziejaus pastatas, o Politinio švietimo skyrius įpareigotas iki lapkričio mėnesio atidaryti Trakų kraštotyros muziejaus ekspoziciją. Tačiau nei tais, nei vėlesniais metais ekspozicija nebuvo atidaryta. Nedidelės „ekspozicijos“ buvo rengiamos muziejaus administraciniame pastate, jos atspindėjo to laikmečio aktualijas, socialistinio lenktyniavimo darbo pirmūnų pasiekimus, rajono saviveiklą.

► 1961 metais muziejui buvo perduoti restauruoti Trakų salos pilies centriniai rūmai, o 1962 metais pilyje atidaryta pirmoji ekspozicija.

► „Pilies menės lankytojus supažindina su Trakų pilių ir miesto istorija, feodalizmo laikotarpiu, socialiniais-ekonominiais santykiais Trakų vaivadijoje XV–XVII a., Tarybų valdžios atkūrimu Trakų apskrityje 1940–1941 m.“ – rašė 1967 m. Irena Misiūnienė, tuometinė muziejaus direktorė, leidinyje „Trakų istorijos muziejus“.

► Palaipsniui plėtėsi Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės tema, pirmosiose salėse įrengta archeologijos ekspozicija, kurioje – radiniai iš archeologinių tyrimų Trakų mieste ir rajone. XX a. 7–8 dešimtmečiais susiformavo pagrindinė muziejaus ekspozicija tema „Trakų žemės istorija nuo seniausių laikų iki šių dienų“.

Prasidėjus atgimimui, tarybinio laikotarpio ekspozicija salos pilyje buvo visai panaikinta, o jos vietoje 1989 metais įrengtos trys ekspozicinės salės: „Lietuvos respublika 1918–1940 metais“, „Trakų pilies restauravimo istorija“ ir „Žalgirio mūšis“.

► Per pastaruosius du dešimtmečius ekspozicijos įranga ir eksponavimas moraliai paseno, vitrinų apšvietimas ir apsauga neatitiko reikalavimų. 2007 metais Kultūros ministerija skyrė lėšų centrinių rūmų ekspozicijos salių atnaujinimui. Trakų salos pilyje centriniuose rūmuose yra aštuonios salės, kurios labiausiai lankomos turistų, todėl nuspręsta atnaujinti ekspozicines sales dalimis. Toks darbas prasidėjo 2007 metų rudenį, ruošiantis artėjančiai muziejaus 60 metų veiklos sukakčiai pažymėti. Pasirinktos atnaujinti dvi ekspozicinės salės, kuriose atsispindėjo Trakų miesto ir apskrities istorija XV–XIX a.

► Šiose salėse kultūros paminklų restauravimo UAB „Rūpintojėlis“ restauratoriai pirmiausiai nuo druskų ir kitų apnašų nuvalė sienas ir lubas, UAB „Arevita“ naujai įrengė signalizaciją ir elektros instaliaciją. Ekspozicijų sistemų įmonė (Cobra design) įdiegė naujas technologijas, atnaujinant muziejaus ekspozicines sales. Naujovė, pritaikyta mūsų muziejaus ekspozicijoje – trimatė dinaminė sinfograma – judantis žmogaus atvaizdas ant sienos, sukelia didžiulį lankytojų susidomėjimą. Naudojant analoginį projektorių ant lubų periodiškai keičiasi šeši didikų giminių herbų vaizdai. Ekspozicijos garsinimas ir apšvietimas valdomas judesio davikliais, vitrinose eksponatus apšviečia šviesolaidžiai be UV spindulių ir šilumos. Didžiojoje vitrinoje, kur demonstruojamas vykstantis viduramžių pilies teismo posėdis, eksponatai apšviesti šviestuvais, turinčiais specialius UV filtrus.

► Naujos ekspozicijos dizainerė Skirmantė Vaitkevičiūtė, susipažinusi su muziejinių siūloma tema „Trakų vaivadija XV–XVIII a.“ ir atrinktais eksponatais, pasiūlė vitrinų dizainą. Eksponuojamas plotas yra apibrėžtas konkrečiais kontūrais arba forma: vienoje vitrinoje – tai nelygiais kraštais ankstyvieji Lietuvos didžiųjų kunigaikščių antspaudai, kitoje – XV a. Trakų herbo skydas ar XVI a. Trakų vaivadijos vėliavos raitelis. Kitas vitrinos plotas yra matinis. Čia surašyti tekstai pasakojantys apie eksponuojamą laikotarpį bei eksponatų etiketės. Atnaujintose ekspozicijos salėse yra 180 eksponatų. Kiekvienam iš jų pritaikytas tvirtinimo būdas.

► 2008 metų liepos 25 d. atnaujintos ekspozicijos salės atvėrė duris lankytojams, kuriems jos palieka gerą įspūdį, o muziejaininkai džiaugiasi atgijusiomis salėmis ir tęsia darbą toliau. Jau išardyta ekspozicinė įranga kitose trijose salėse. Kviečiame apsilankyti Trakų istorijos muziejuje ir pasidalinti savo įspūdziais. ■

Viktoro Neliubino nuotr.

Two Exposition Halls Renovated in the Trakai History Museum

Irena SENULIENĖ

The publication presents two renovated exhibition halls of the Trakai History Museum opened in the Trakai Island Castle on 25 July 2008.

During the recent two decades the installations and exhibitions in the Island Castle of the Trakai History Museum have worn out, the lighting of glass-cases and security devices did not comply with the requirements. In 2007, after the Ministry of Culture allocated funds for the renovation of exhibition halls of the central palace of the Island Castle, two exhibition halls were chosen for renovation. The central palace of the Trakai Island Castle consists of eight halls. They are popular among tourists; therefore the decision was made to renovate exhibition halls gradually. Firstly, walls and ceilings of the selected halls were cleaned from salts and other scuffs, afterwards the alarm system and electricity devices were installed. The design company “Ekspozicijų sistemos” (“Exposition Systems” (Cobra Design) installed state-of-the-art technologies. 180 new exhibits in the renovated exhibition halls reflect “The Trakai Vaivadija of the 15-18th centuries”. One of the innovations installed in the exposition of the museum is reflection of a man on the wall – a three-dimensional dynamic syphogramme. With the help of the analogous projector, images of the coat of arms of six noblemen families periodically alternate on the ceiling. The sound and lighting of the exposition is controlled by the movement sensors, exhibits in the floodlit glass-cases are free from the UV beams and heat.

